

Udskriftsdato: 13. december 2025

KEN nr 60612 af 15/11/1998 (Historisk)

**Ankestyrelsens principafgørelse O-97-98 om løn under sygdom -
aflastningsophold - hjælpeforanstaltninger - familiepleje - udslusning -
anbragt i familiepleje - refusion**

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 200852-98

Ankestyrelsens principafgørelse O-97-98 om løn under sygdom - aflastningsophold - hjælpeforanstaltninger - familiepleje - udslusning - anbragt i familiepleje - refusion

Resume:

En familie havde sammen ophold i familiepleje. Efter familiens udskrivning til egen bolig i august 1988 blev der ydet forskellige former for hjælp efter bistandsloven, bl.a. aflastningsophold for familiens tre hjemmeboende børn hos tidligere plejefamilie, pædagogisk friplads i daginstitution og forskellige former for økonomisk hjælp. Der fandtes ikke at være tale om så massiv støtte til familien, at familien fortsat måtte anses for anbragt i pleje. Der var således ikke længere ret til refusion fra familiens tidligere opholdskommune.

Et krav på refusion af udgifter til forældrene og de tre hjemmeboende børn kunne ikke støttes på det forhold, at moderens særbarn hele tiden havde været anbragt uden for hjemmet, da et barn ikke har forsørgelsespligt over for de øvrige medlemmer af familien. *)

Kassation:

Principafgørelsen har ikke længere vejledningsværdi

Kassationsdato:

16-06-2009

Love:

Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996 - § 11, stk. 1

Note:

*) Se også SM O-29-93 og SM O-30-93

Sagsfremstilling:

Sagen drejede sig om en forældrepar, der sammen havde 3 børn, født i 1982, 1984 og 1986. Moderen havde endvidere et særbarn, født i 1976. Ægteparret var blandingsmisbrugere. Familien blev i 1984 af A kommune anbragt i familiepleje i B kommune. Familien fik året efter egen bolig i C kommune med hjælp fra A kommune. I løbet af 1987 fik familien, bortset fra særbarnet, ophold i familiepleje. Særbarnets opholdssted blev i februar 1988 ændret fra institution til ophold i familiepleje.

I august 1988 flyttede familien med de tre fællesbørn ind i egen bolig i B kommune. Særbarnet forblev anbragt uden for hjemmet. C kommune var involveret i boligvalget og hjalp med betaling af indskud. Familien opretholdt en nær kontakt til den tidligere plejefamilie, idet de tre børn var på aflastningsophold dér en weekend pr. måned. Der blev desuden ydet hjælp i form af pædagogisk friplads i daginstitution. Forældrene modtog løbende hjælp til forsørgelse, og fik igennem årene dækning af enkeltstående udgifter, som f.eks. betaling af forfalden elregning, hjælp til indskud til ny bolig mv.

I marts 1995 traf ankenævnet en afgørelse i sagen. Nævnet fandt, at anbringelsesgrundlaget for de 3

fællesbørn fortsat var til stede, ligesom man ikke fandt, at der var sket væsentlige ændringer i behandlingsplanen, hvorfor A kommune stadig var refusionspligtig i henhold til bistandslovens § 11.

I december 1995 meddelte A kommune B kommune, at A kommunes refusionspligt vedrørende ægteparret samt de tre fællesbørn ophørte med virkning fra juni 1995, da forældre og børn i august 1988 blev udskrevet fra familiepleje og etableret i selvstændig bolig.

B kommune indbragte denne afgørelse for ankenævnet. B kommune henviste bl.a. til, at nævnet tidligere havde truffet afgørelse om refusionsspørgsmålet vedrørende familien i marts 1995.

Under sagens behandling i ankenævnet anførte A kommune i et remonstrationsnotat bl.a., at kommunen i forbindelse med B kommunes anke af sagen var blevet opmærksom på Ankestyrelsens ændrede praksis. Jf. Nyt fra Ankestyrelsen nr. 1/93 (side 10), vil det som hovedregel indebære ophør af refusionspligten, når en persons ophold i institution eller sygehus afsluttes med, at han får egen bolig, med mindre han efter udskrivningen er tilknyttet institutionen i et sådant omfang, at han kan anses for at være anbragt i pleje i kommunen. Kommunen ville derfor ændre sin afgørelse og lade refusionen til B kommune ophøre fra 1. april 1993. Ydet refusion efter dette tidspunkt ville blive krævet tilbagebetalt.

I august 1997 traf ankenævnet afgørelse i sagen. Ankenævnet fandt, at der ikke var grundlag for at ændre afgørelsen fra A kommune.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at familien efter udskrivning fra familiepleje blev etableret i egen bolig, og at der ikke i forhold til familien efter udskrivning fra familiepleje havde været iværksat så massive foranstaltninger, at familien kunne anses for fortsat at være anbragt i pleje i kommunen. Nævnet var endvidere enig i, at forpligtelsen var bortfaldet 1. april 1993, og at A kommune derfor havde et tilbagesøgningskrav.

B kommune klagede til Ankestyrelsen over ankenævnets afgørelse og anførte i klagen bl.a., at nævnet ved afgørelsen fra marts 1995 traf afgørelse om, at anbringelsesgrundlaget fortsat måtte anses for at være til stede, ligesom man ikke fandt, at der var sket væsentlige ændringer i behandlingsplanen, hvorfor A kommune fortsat var refusionspligtig i henhold til bistandslovens § 11. Det var B kommunes opfattelse, at afgørelsen fra marts måned 1995 omfattede hele familien. A kommune måtte åbenbart også have haft denne opfattelse, idet kommunen også returnerede fremsendte regninger vedrørende særbarnet. B kommune fandt det principielt forkert, at ankenævnet kunne omgøre sin egen afgørelse samt beslutte tilbagesøgningskrav uden, at der var fremkommet nye oplysninger i sagen (Nyt fra Ankestyrelsen nr. 1/93 var også bekendt i marts måned 1995). Det fandtes ligeledes forkert, at ankenævnet traf beslutning i sagen før B kommune havde haft lejlighed til at fremkomme med bemærkninger til de fremsatte påstande, hvilket havde været tilfældet i den aktuelle sag.

Nævnet anførte over for Ankestyrelsen bl.a., at nævnet ved afgørelsen fra marts 1995 kun havde taget stilling til spørgsmålet om refusionspligten i henhold til hustruens særbarn, hvilket fremgik af notat om sagens faktiske omstændigheder.

Ankestyrelsen hjemviste sagen til fornyet behandling og afgørelse efter partshøring af B kommune. Ankestyrelsen fandt, at nævnet burde have sendt remonstrationsnotatet fra A kommune til partshøring i B kommune.

Ankestyrelsen tilføjede om spørgsmålet om et eventuelt tilbagesøgningskrav, at en ændret praksis havde virkning fra tidspunktet for offentliggørelsen, det vil sige fra offentliggørelsen af vedkommende Sociale Meddelelse. Ankestyrelsen henviste til SM O-1 98. Ankenævnet traf herefter ny afgørelse i sagen. Ved denne afgørelse fandt ankenævnet ikke grundlag for at ændre afgørelsen fra A kommune om afslag på

at yde B kommune refusion af udgifter vedrørende hjælp efter bistandsloven til forældrene og de tre fællesbørn. Ankenævnet henviste til sin afgørelse fra august 1997. Det blev endvidere bl.a. anført, at nævnet fortsat fandt, at betingelserne for refusion vedrørende forældrene og de tre fællesbørn ophørte i 1993. Den omhandlede praksisændring blev imidlertid via blandt andet SM O-30-93 offentliggjort den 15. april 1993, hvorfor skæringsdatoen måtte anses for at være denne dag, og ikke, som tidligere meddelt, den 1. april 1993.

I klagen til Ankestyrelsen anførte B kommune bl.a., at den løbende indsats igennem alle årene bl.a. havde omfattet løbende forsørgelse, afhjælpning af misbrugsproblemer; aflastning for børnene hos tidligere plejefamilie; jævnlig betaling af enkeltudgifter; henstilling og pålæg omkring børnene; massiv rådgivning og vejledning.

B kommune anførte endvidere bl.a., at der i december 1997 blev truffet beslutning om anbringelse uden for eget hjem for et af de tre fællesbørn. Med Ankestyrelsens beslutning i marts 1998 om hjemgivelse af sagen på grund af manglende partshøring havde der således reelt været et refusionstilsagn på tidspunktet for dette barns anbringelse uden for eget hjem. Såfremt Ankestyrelsen skulle give A kommune medhold, var det B kommunes opfattelse, at det således kun kunne omfatte forældrene og de to af børnene, ligesom der højest kunne blive tale om tilbagesøgningskrav 3 år tilbage fra 1998.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om der på grund af forskellig støtte og foranstaltninger efter bistandsloven til en familie efter familiens udskrivning fra familiepleje og etablering i egen bolig fortsat var ret til refusion efter bistandslovens § 11.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at B kommune med virkning fra 15. april 1993 ikke havde krav på refusion af udgifter efter bistandsloven til familien og de tre fællesbørn.

A kommune havde herefter krav på tilbagebetaling fra B kommune af ydet refusion vedrørende udgifter efter bistandsloven efter den 15. april 1993 vedrørende ovennævnte personer.

Begrundelsen for afgørelsen var, at efter praksis, der blev offentliggjort den 15. april 1993, jf. SM O-29-93 og SM O-30-93, var der som udgangspunkt ikke længere refusion, når en persons ophold i institution eller sygehus blev afsluttet med, at han fik egen bolig. Udgangspunktet kunne fraviges, hvis han f.eks. efter udskrivning fra institution var tilknyttet institutionen i et sådant omfang, at han kunne anses for at være anbragt i pleje i kommunen. Den ændrede praksis havde virkning fra offentliggørelsen.

Det samme fandtes at måtte være tilfældet, når en families fælles ophold i familiepleje blev afsluttet med, at familien fik egen bolig.

Begrundelsen var herefter endvidere, at forældrene i august 1988 sammen med de tre fællesbørn blev udskrevet fra det fælles ophold i familiepleje og ikke efter udskrivningen fandtes at være anbragt i pleje i kommunen.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at der i tiden efter udskrivningen havde været tale om hjælp til familien bl.a. i form af aflastningsophold ca. 1 gang månedligt for de tre børn hos den tidligere plejefamilie, i form af henstillinger og pålæg om benyttelse af daginstitution, i form af råd og vejledning samt i form af økonomisk bistand, herunder til dækning af enkeltstående udgifter. Bistanden fandtes imidlertid ikke at have været af et sådant massivt omfang eller af en sådan karakter, at den kunne anses for at bevirke, at familien måtte anses for anbragt i pleje i kommunen. Der blev herved bl.a. lagt vægt på, at selv om B kommune havde haft hyppig kontakt med familien, havde der dog ikke været tale om en sådan hyppig støtte til forældrene med henblik på, at familien kunne klare at bo for sig selv.

Et refusionskrav vedrørende udgifter til børnenes ophold i aflastningsophold, daginstitution mv. fandtes i øvrigt ikke at kunne støttes på børnenes aflastningsophold i den tidligere plejefamilie, da der alene havde været tale om aflastningsophold af få døgn pr.måned, i modsætning til SM O-42-88, hvor der var tale om ophold 20 25 døgn pr. måned.

B kommune kunne desuden ikke støtte et refusionskrav for udgifter til familien på særbarnets anbringelse uden for hjemmet, da særbarnet ikke havde forsørgelsespligt over for familiens øvrige medlemmer, jf. bistandslovens kapitel 2 om den enkeltes forpligtelser over for det offentlige, særligt § 6.

Med hensyn til B kommunes klage af 28. maj 1998 bemærkede Ankestyrelsen i øvrigt, at afgørelsen fra A kommune fra december 1995 ikke var ophævet, fordi Ankestyrelsen hjemviste sagen til fornyet behandling i ankenævnet på grund af sagsbehandlingsfejl i ankenævnet. Det var ikke afgørelsen fra A kommune, der var behæftet med en partshøringsfejl.

Det blev tilføjet, at det var korrekt, at hvis reglerne om partshøring var blevet tilsidesat, blev en garanti for afgørelsens rigtighed svigtet, og der var derfor en formodning for, at afgørelsen var påvirket af fejlen og dermed ugyldig. Denne formodning kunne imidlertid i det enkelte tilfælde afkræftes, hvis afgørelsen viste sig at have fået et korrekt indhold, uanset den manglende overholdelse af partshøringsreglerne. Der henvistes til SM O-83-98.

Endelig bemærkede Ankestyrelsen, at ankeinstanserne ikke var bundet af parternes påstande, men selvstændigt kunne tage stilling til, hvornår betingelserne for refusion ikke længere var til stede. Tilbage søgningskravet var herefter alene begrænset af forældelsesfristen på 5 år i 1908-loven. Der henvistes til SM O-52-94.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale ankenævns afgørelse.